

IST Prize – o competiție europeană majoră în domeniul TI

În anul 1995, Martin Bangemann, membru al Comisiei Europene (1993-1999), responsabil cu problemele industriale și TIC (tehnologiile informatice și de comunicații) a lansat competiția *IST* ("Information Society Technologies) *Prize* (<http://www.ist-prize.org>).

Comisarul Bangemann este doctor în drept al Universității din München și a fost președinte al FDP (Partidul Liber democrat din Germania) și vicepreședinte al Comisiei Europene (1989-1993). El este autorul celebrului "Raport Bangemann", adoptat de șefii de stat la reuniunea din Corfu (1995). Acest document (<http://europa.eu.int/ISPO/infosoc/backg/bangeman.html>), care merită a fi citit și de către generațiile mai tinere, a reprezentat în deceniul al noulea din secolul trecut, unul dintre primele semnale semnificative și, în același timp, un stimul major pentru "mișcarea europeană" către societatea informațională. Trebuie remarcat că, pentru contribuțiile sale, Dl. Bangemann a primit titlul de "Doctor Honoris Causa" al Universității Tehnice "Politehnica" în anul 1997.

Inițiativa comisarului Bangemann a urmărit stimularea cercetării europene în domeniul TIC și, în final, descoperirea și lansarea unuia sau mai multor "Bill Gates ai Europei". Transpunerea în viață a ideii lui M. Bangemann a fost încredințată *Euro CASE, Consiliul european pentru științele aplicate și ingineresti* (www.euro-case.org), care cuprinde 18 academii naționale din UE plus una cu statut de asociat din Croația. Ambiția mărturisită neoficial a Euro CASE a fost și este ca IST Prize să devină, în câțiva ani, un nou Premiu Nobel. De altfel, după cum se va vedea mai jos, prin prestigiul câștigat, prin numărul de competitori, valorile premiilor și vizibilitatea asigurată, IST Prize este deja nu foarte departe de caracteristicile unui Premiu Nobel.

IST Prize răsplătește realizările europene din domeniul TIC (prototipuri, produse, sisteme) care se disting prin: a) conținut științific și tehnic ridicat, b) potențial comercial semnificativ și c) valoare societală deosebită.

Evaluarea propunerilor este făcută de către un juriu internațional compus din 16 specialiști, jumătate invitați din lumea academică, jumătate aleși din sectorul industriei TIC. Din 1997, când concursul a fost deschis și țărilor din Europa Centrală și de Est (ECE), două locuri în juriu au fost ocupate de specialiști din această zonă geografică. Unul dintre aceștia a fost, din 1997, semnatarul acestor rânduri. Celălalt loc a fost ocupat, pe rând, de doi specialiști din Ungaria și apoi de unul din Rep. Cehă. Dintre propunerile primite, juriul alege într-o primă reuniune între 50 și 70 de *nominalizați pentru premii* pe baza evaluărilor făcute în mod individual de către două grupuri compuse fiecare din patru "binoame" (doi specialiști cu experiența și cunoștințe complementare). Apoi, într-o a doua întâlnire, toate cele opt binoame care compun juriul desemnează cei 20 de *câștigători ai IST Prize*, denumiți în ultima vreme "nominalizați la Marele Premiu". Aceștia primesc un cec în valoare de 5.000 de Euro și se bucură de o mare popularizare (prin expozițiile Comisiei Europene dedicate TIC,

prezențe în diferite baze de date etc.).

Cei 20 de câștigători ai premiilor IST își expun apoi realizările într-o expoziție specială și susțin scurte prezentări în fața unui alt juriu în vederea obținerii celor trei mari premii IST. *Un mare premiu* aduce un cec de 200.000 de Euro și prezentarea într-o ceremonie solemnă la una dintre academiile europene.

Numărul de propuneri de premiere a manifestat o tendință de creștere, plecând de la 275 în 1995 și ajungând la 437 în 2002, 420 în 2003 și 430 în 2004. În anul 2005, din cauza unor incertitudini privitoare la premiile financiare, numărul propunerilor a scăzut la 213. Pe ansamblul celor 11 ani de existență a competiției cele mai multe propuneri au venit din Germania (524), Franța (471) și Marea Britanie (320). România cu cele 91 de propuneri s-a situat pe primul loc dintre țările din regiunea sa, devansând Republica Cehă (85 de propuneri), Ungaria (63), Bulgaria (49). Organizațiile românești cele mai active prin prisma numărului și calității propunerilor au fost SIVECO, SOFTWIN, ICI, Wittman Sibiu. Produse ca *Bitdefender* sau *AEL* sunt deja foarte cunoscute în Europa datorita IST Prize. Trebuie remarcat ca la stimularea specialistilor romani pentru a participa la IST Prize a contribuit si antrenamentul castigat prin competitia nationala BINARY (<http://www.aries.ro/binary/>), organizata incepand cu anul 1998 de catre ARIES cu sprijinul MEdC, MCTI, UPB si ICI, dupa un regulament inspirat din cel al competitiei europene.

Trebuie remarcat că nivelul propunerilor a crescut de la an la an făcând competiția tot mai stransa și alegerea tot mai dificilă. Astfel, un produs premiat în urmă cu câțiva ani nu poate fi sigur acum de intrarea între cele nominalizate la premii.

Plasarea propunerilor românești între cele mai bune s-a îmbunătățit continuu urmărind tendințele de evoluție ale sectorului TIC din România. Trebuie amintit că până în anul 2000, un număr de cinci locuri suplimentare erau rezervate țărilor din regiunea noastră. În acea perioadă cele cinci locuri au fost ocupate de produse din Ungaria, Polonia, Cehia, Bulgaria, Lituania, niciodată din România. Când cele cinci locuri și "discriminarea pozitivă" au fost eliminate, România a avut reprezentanți de două ori printre câștigători (în 2003 și 2005) și o dată printre cei nominalizați (în 2004). Nici o altă țară, cu excepția Republicii Ceha (în 2005) nu a mai avut reprezentanți printre câștigători.

În anul 2005, Institutul de Fizică a Pământului (www.infp.ro) a prezentat un sistem de mare complexitate pentru alarmarea timpurie în caz de cutremur care s-a numărat printre cei 20 de câștigători ai premiilor IST provenind din 12 țări (din totalul de 29 de țări participante).

Studierea produselor afișate pe site-ul IST Prize (www.ist-prize.org) este recomandată informaticienilor români care au dorința de a face produse originale cu conținut intelectual. Această acțiune le poate permite să se poziționeze corect în raport cu realizările de clasa europene și, în același timp, poate constitui o excelentă sursă de inspirație. Celor care doresc să se remarce nu numai în competițiile interne ci și în acest adevărat "campionat european" li se recomandă să

participe. Scopul acestui articol a fost, in primul rand, de a stimula organizatiile romanesti sa participe.

Acad. F.G. Filip